

Valors viscuts, valors pensats

En Sergi, la Marina, en Carles, l'Ambra, la Leila i altres alumnes d'un meu 4t d'ESO volen que el món sigui genial. Tenen concepcions religioses, estils de vida i projectes ben diferents. Tots desitgen, però, que a Catalunya hi visquem millor, que puguem assolir fites valuoses. Penso que és per això que, a classe, formulen preguntes interessants. Com els joves d'altres cursos, instituts i poblacions. Som en un país de valors, tot i que sovint ben fràgils. Deia Aranguren que “la moral pensada s'ha de mantenir oberta a la moral viscuda”. De ben segur que ens cal també l'altre sentit: intentar realitzar allò que pensem que és bo.

En un món global, encertar en els valors esdevé problemàtic: no pots justificar la moral amb un “és que sempre s'ha fet així”. A més, viatges una mica i t'adones que tot plegat és un embolic. Ara bé, fins i tot el pobre Descartes es va adonar que necessitem alguna moral: volent iniciar des de zero tot el saber, n'arreglà una de “provisional”, per anar tirant mentre decidia quins valors eren prou racionals. Cada primavera s'estudia en el batxillerat, a la part tercera del *Discurs del mètode*.

L'ètica, en canvi, és una altra història: vol ser una reflexió filosòfica sobre les normes morals. Val la pena parar atenció en l'intens diàleg, ja en marxa, del pla nacional de valors, ben actiu d'ençà que el govern el va acordar el 18 d'octubre passat. S'atribueix a Oscar Wilde que “no es pot fer bona la gent mitjançant una llei parlamentària”. Aleshores, per què des del govern s'haurien d'escarrassar a repensar valors com ara l'esforç, la superació, el respecte, la feina o d'altres? Què volen aquesta gent del pla de valors?

Segons el meu parer, que tots plegats ens sincerem. Un món de mentides i d'aparences es fa inhabitable. Ja n'hi ha prou de contraposar llibertat i obediència, tolerància i exigència, feminisme i família. O semblants. Tot i que podem riure fent llargues llistes de valors caducats, o *friquis*, o tristos, o magnànims, sempre defugim la infelicitat d'una vida ruïnosa. Plató ofereix quatre pals de paller: prudència, fortalesa, moderació i justícia. Ara bé, des d'una perspectiva cívica, m'interessa més el “triangle del bon ciutadà”: un trespeus només es manté dret si cada pota té força, està viva. Com expliquen força llibres de ciutadania, cal activar la responsabilitat, la justícia i la solidaritat. En Sergi, la Marina i els altres ho estudien. Tant de bo ho visquin: ells i els pares, i els cercles d'amistat i els conciutadans. Exemples: em sento responsable dels qui són en els cercles que m'envolten? Visc una justícia en què tots som tots iguals, i també tots diferents? La meva compassió es torna operativa?

El 18 d'abril del 2011, el British Museum va recuperar el cilindre de Cir (segle VI aC). L'havien deixat durant 7 mesos al Museu Nacional de l'Iran. És un objecte d'argila petit i fràgil: quan el veig em ve una esgarrifança. Molts el consideren el document més antic sobre drets humans: dignitat, seguretat, llibertat de moviment. Tracta sobre valors pensats. Però el país que volem –a casa, a la feina o a l'àgora– cal construir-lo amb valors viscuts. Ens cal un pla nacional de valors per reflexionar-hi, ja que Gandhi, King o Mandela no són els únics herois moderns; també ho som vostè i jo, i en Sergi i els altres.

Xavier Serra Besalú, EL Punt-Avui. 30/1/2012

<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/8-articles/499652.html>

A CONTINUACIÓ TROBARÀS UN BREU RESUM DE CADA PARÀGRAF DE L'ARTICLE. INDICA A QUIN PARÀGRAF CORRESPON CADA RESUM.

És difícil trobar els valors fonamentals. Quan coneixem altres maneres de viure, ens adonem de la complexitat de tot plegat.

Els joves desitgen assolir les seves fites. Per fer-ho, cal que decidim què és bo i portar-ho a la pràctica.

Com que els valors han de formar part de l'experiència vital, no només els grans pensadors tenen un paper fonamental a l'hora de divulgar-los.

Tot i que és discutible que es pugui donar valors a la ciutadania a través d'una llei, el govern està engegant un Pla Nacional de Valors molt interessant.

Hi ha tres valors fonamentals que els alumnes aprenen a classe i que en el futur transmetran als seus cercles.

TRIA L'ÚNICA OPCIÓ CORRECTA.

Per què l'autor de l'article comença citant els seus alumnes de 4t d'ESO?

Perquè l'article està adreçat a ells i així s'assegura que el llegiran.

Perquè, tot i la seva diversitat, representen uns desitjos comuns.

Perquè són els únics alumnes del seu institut que han mostrat inquietuds pel valors ètics.

Per quin motiu l'autor de l'article diu que els seus alumnes formulen preguntes valuoses?

Perquè volen que a Catalunya hi hagi més llibertat.

Perquè volen que la gent que viu millor assoleixi fites valuoses.

Perquè volen aconseguir els objectius que es marquin en la vida.

L'autor troba que justificar la moral basant-se en el costum i la tradició és...

Inacceptable.

Raonable.

Imprescindible.

Segons el parer de l'autor, què pretén el Pla Nacional de Valors?

Que la gent deixi de banda la hipocresia.

Que la llei parlamentària garanteixi el dret a la felicitat.

Que el món de mentides i aparences pugui ser habitable.

Quins són els tres valors fonamentals que defensa l'autor per donar sentit a la vida?

Prudència, fortalesa i moderació.

Dignitat, seguretat, llibertat de moviment.

Responsabilitat, justícia i solidaritat.

Quin valor simbòlic adquireix el cilindre de Cir.

Ha permès que els anglesos i iranians reprenguessin relacions culturals.

La seva petitesa i fragilitat contrasta amb la importància del seu contingut.

Va ser escrit per Gandi, King i Mandela.

DESPRÉS DE LLEGIR EL TEXT, DIGUES SI SÓN CERTES O FALSES LES SEGÜENTS FRASES.

Els alumnes que cita al principi del text tenen les mateixes creences.

En el nostre país, els valors són molt sòlids.

Conèixer altres cultures ajuda a qüestionar-se la validesa dels valors propis.

Independentment dels valors que defensem, tots fugim de la infelicitat.

Conèixer i estudiar els valors té sentit si som capaços de dur-los a la pràctica.

Els herois moderns actuals són només homes de pensament: Gandhi, King, Mandela...

BUSCA I ESCRIU UNA PARAULA DEL TEXT QUE SIGUI SINÒNIMA DE LES DE LA LLISTA SEGÜENT.

objectius

conflictiu

esforçar-se molt

opinió

falsedats

calfred

QUÈ CREUS QUE VOLEN DIR LES CITACIONS QUE L'AUTOR DE L'ARTICLE APORTA PER SUSTENTAR LA SEVA ARGUMENTACIÓ? EXPLICA-HO AMB LES TEVES PARAULES.

“la moral pensada s'ha de mantenir oberta a la moral viscuda”.

“no es pot fer bona la gent mitjançant una llei parlamentària”.